

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. N° 75.

Tolvte Session.

23de Møde.

Lørdagen den 1ste Novbr. Kl. 1.

(Fortsat.)

Fallesen (fortsat): Derfor har ogsaa en berømt Franskmænd med berettiget Stoltthed kunnet sige, at intet Folk har udrettet saameget Stort og Edelt, har udsendt saamange almeengyldige Ideer til Samfundets Nytte som det franske, og han tilføjer, at selv de Ideer, der opstaae andre Steder, synes først ret at skulle have nogen Betydning, naar de ere blevne rensede, klarede og fremstillede af franske Forfattere. Den nævnte Egenklav viser sig ogsaa i det franske Sprog; det er det af de tre Sprog, hvis Prosa først har fæstnet sig, er ældst; de franske Forfattere skrive endnu det samme Sprog, som skreves for 170 Aar siden. Deres Sprog er skønt, klart og tydeligt; det udtrykker kun, hvad der skal siges, hverken mere eller mindre.

Er det nu saaledes, mine Herrer, at Tydskeren især leverer Materialet, Franskmændene seer den Idee, der boer deri, og Englænderen sætter den ind i Bivert, er da ikke Franskmændene heldigst stillet? Han er vel mindre lærd, men ogsaa mere praktisk end Tydskeren; han er vel mindre praktisk, men mere lærd end Englænderen; de forskjellige Virksomheder, som Civilisationen udfordrer, ere hos ham udviklede i den meest harmoniske Grad. Alene denne Grund kunde være tilstrækkelig for et lille Folk, der er nødt til at lære fremmede Sprog — thi Alle ere vel enige i, at i et Land,

der ikke har større Omfang og Folkemængde end vort, maa der sørges for, at Ungdommen paa det øverste Underviisningstrin, gennem et fremmed Sprog skaffes Afgang til den europæiske Cultur — denne Grund kunde være tilstrækkelig for et saadant Folk til at forlange, at Ungdommen just skulde lære det franske Sprog. Jeg vil ikke have noget Sprog udelukket, men jeg vil, at det Sprog, som skal læres paa det øverste Underviisningstrin, og hvori Staten forlanger Examen, og hvorefter den giver sit Stempel, skal være det franske. Men der er mange andre Grunde, hvoraf jeg skal nævne nogle enkelte. Der er saaledes den ret tiltalende Grund, at vore Brødre paa den anden Side af Sundet lægge størst Vægt paa det franske blandt fremmede Sprog; det samme er Tilfældet i Holland. Der er ogsaa den Betragtning, at Ungdommen ved det franske faaer Nøglen til at skaffe sig Kundskab til de øvrige romanske Sprog og Litteraturer, en saadan faaer den ikke ved det Tydske; thi man har allerede Nøglen til de øvrige germaniske Sprog i det danske. Der er en anden Betragtning, som navnlig for den lærde Ungdoms Bedkommende maa gjøre sig gjældende, det er, at fransk er et Dattersprog af Latin, og at der altsaa er et Bøffel forhold imellem dem, saa at jo bedre man lærer det ene Sprog, jo lettere læres ogsaa det andet. Jeg hører ikke til dem, der betragte det som det Væsentlige ved Latinen, at man ved dets Grammatik og den latinske Stil faaer en gavnlig Forstandsvævelse; nei Hovedsagen er, at den lærde Ungdom lærer selve Klassikerne at kjende, og at den ikke holder sig til det ringe Pensum, som opgives til Ex-